

Passie volgens bergbeklimster Katja Staartjes

"Neem je lot in eigen hand"

"Het is niet de bedoeling dat iedereen hetzelfde gaat doen als wij", stelt Katja Staartjes. Ze is Nederlands bekendste bergbeklimster. Daarnaast is ze inzetbaar als interim manager en houdt ze lezingen over onder meer Top Inspiratie. We spreken haar aan de vooravond van een nieuwe expeditie. Een beklimming van een berg boven de 8000 meter in Tibet of Nepal. "Dat kan ook niet. Voor iedereen ligt de top op een ander niveau. Voor ons ligt de uitdaging in een nieuwe achtduizender, voor de ander is dat de Holterberg om wat dichterbij de buurt te blijven. Maar maak in ieder geval een keuze als je iets in je leven wilt veranderen. Neem je lot in eigen hand. Maak er wat van."

"Er zijn natuurlijk ook andere passies. Als je om heen kijkt zie je geregeld gefrustreerde mensen, omdat ze geen keuze kunnen of willen maken. Bang als ze zijn dat het de verkeerde is. Mijn ervaring is dat je beter tot je recht komt en dat je gelukkiger wordt als je wel die stap zet. Ook al kost het inspanningen en heb je te maken met tegenslagen. Het gaat wat je ook kiest niet altijd van zelf. Het is niet makkelijk om de top te bereiken. Het is gewoon keihard werken. Mensen kijken tegen je op als ik vertel over de expedities. Of ze zeggen: 'dat zou ik ook wel willen'. Nou dat laatste is in ieder geval niet de juiste mentaliteit. Dat 'ook wel'. Je moet er gewoon de volle honderd procent of meer voor gaan. Tijdens mijn lezingen wil ik duidelijk maken wat inspiratie is. Hoe je uitdagingen kunt realiseren. Hoe je dromen werkelijkheid worden. Het maakt niet uit hoe hoog de top is. Het lukt alleen als je het echt wilt."

Geschenk

"Bergen zijn mijn passie. Het begon in 1983 met een wandeltocht in de Alpen. Sindsdien hebben de bergen me nooit meer los gelaten. Van het een kwam het ander. Eerst als onderdeel van een team en toen met een eigen team. Het is zo mooi, daar hoog boven: de natuur, de stilte, de samenwerking, het delen van de passie met een ander. De Mount Everest was een geweldige prestatie, maar mooier was voor mij de beklimming van de Mera Peak en de Gasherbrum I. Dat was genieten. Let wel, we genieten ook van deze omgeving. Dit huis is een geschenk uit de hemel, ontdekt op een gewone wandeling door dit gebied, de Marskramerroute. En zoals het nu is, heeft dat behoorlijk wat inspanningen gekost. Ook iets dat we samen hebben opgezet. En voor gekozen hebben. We zijn geen stadsmensen. Tijdens onze expedities weten we ook wat we aan elkaar hebben. Er zijn aan alles wat je doet risico's verbonden. Je kunt ze opzoeken maar je kunt ze ook minimaliseren of proberen uit te schakelen. Met Henk ga ik verder dan met wie ook. Omdat we samen zijn. Als we kinderen zouden hebben, dan zou dit niet in ons op komen. Het gaat om prioriteiten stellen en mogelijkheden afbakenen. Wat er ook gebeurt: de gezondheid van de teamleden is altijd belangrijker dan de top. We vormen samen een ijzersterk team. We weten wat we aan elkaar hebben. Ik denk ook wel eens dat er te weinig goeie teams zijn in het bedrijfsleven. Deze tak van topsport moet overigens niet ten koste gaan van alles. Henk is ook in staat om de juiste beslissingen te nemen, beter dan ik. Het is een paar keer gebeurd dat we de top niet gehaald hebben. Henk kan daar beter mee overweg dan ik. Het duurt even voordat ik zo'n teleurstelling verwerkt heb. Succes is ook om kunnen gaan met tegenslagen. Als het goed gaat met de economie, dan is het niet zo moeilijk. Gaat het minder, dan moet je over voldoende weerstand beschikken om het vol te houden en het vermogen om veranderingen aan te brengen."

Toekomst

"Best kans dat ik toch weer een vast dienstverband aanga. Op een bepaald moment is het expeditie klimmen niet meer te doen. Je leeftijd een speelt een rol. Je lichaam gaat protesteren, je mentale weerstand kan het niet meer opbrengen. In dit soort extreme situaties is het doorgaans eerder dat je door het mentale aspect afhaakt dan door het fysieke. Een gebrek aan motivatie. Ik vind het zielig hoe iemand van 74 zo nodig nog de Mount Everest moet beklimmen, zoals onlangs in het nieuws was, maar dan wel bijgestaan door 12 sherpa's. Dat wil ik niet. Er blijft nog genoeg over. Meer avontuur en ontspanning door andersoortige tochten. Ook de lezingen die hieraan gekoppeld zijn dan niet meer zo interessant, vermoed ik. Daar komt bij dat voor organisaties interim management altijd een tijdelijke aangelegenheid is. Het ontbreekt aan continuïteit, en voor mezelf wellicht ook aan voldoening. de keuze van wat na deze expeditie gaat gebeuren is nog niet gemaakt. Voorlopig blijft dit een heel mooie combinatie, letterlijk je lot in eigen handen nemen. Toen ik tien jaar geleden met mijn vaste baan als manager facilitair bedrijf bij het UMC stopte, was dat ook een consequentie van de keuze voor het klimmen. We zaten in een afrondende fase van de nieuwbouw van het kinderziekenhuis. Hoe kon ik van mijn medewerkers _ veel van allochtone origine _ verlangen dat ze niet op vakantie zouden gaan naar Turkije of Marokko, terwijl ik zelf acht weken er op uit zou trekken voor een expeditie? Als je ergens voor kiest, dan moet je ook alle consequenties daarvan accepteren. ook de financiële. Ook minder sociale contacten moet je voor lief nemen. Ik zie nog steeds elke twee maanden de vriendinnen van de jaarclub van de universiteit. Heel leuk, maar ook daar merk je soms dat je je moet verdedigen. Wat ik ten slotte wil zeggen: op een gegeven ogenblik is het mooi geweest. Ook al blijft het lastig om te stoppen. Als topsporter maar ook als manager. Dan komt het aan op een andere invulling te geven aan je passies. Het is niet goed om je voortdurend te blijven richten op de top..."

(in kader)

Katja Staartjes van top tot teen

Katja Staartjes (1963) wordt gedreven door passie voor bergen, fysieke inspanning en grenzen verleggen. Het bracht haar in mei 1999 naar de Mount Everest, waarvan zij als eerste (en tot nu toe enige) Nederlandse vrouw de top wist te bereiken. Ze heeft meer beklimmingen en tochten op haar naam staan. Zo beklom zij in 1995 de Mera Peak (6500 m) en in 1998 zonder extra zuurstof de Cho Oyu in Tibet (8201 meter). Verder leidde zij verscheidene huttentochten in de Alpen en beklom zij hoge toppen in Peru. Over haar beklimming van de Everest in 1999 schreef zij Hoog Spel. Dit jaar verscheen Top inspiratie, levenslessen van een bergbeklimmer.

Met levenspartner Henk Wesselius beklom ze de Ama Dablam (6856 m) in Nepal, en de Gasherbrum I en II, beide 'achtduizenders' in Pakistan. Tot nu toe stond geen enkele Nederlander op de top van de Gasherbrum I.

Staatjes studeerde levensmiddelentechnologie aan de Landbouwniversiteit Wageningen. Zij maakte in de jaren tachtig deel uit van de nationale selectie atletiek. Na haar studie vervulde zij functies in de disciplines kwaliteitszorg, logistiek, facility_ en productiemanagement in zowel het bedrijfsleven als de non_profitsector. Ze woont in Okkenbroek (bij Deventer).